

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

272. An hodie post decretum Urbani VIII. die 27. Novembris 1628. possint
Regulares absolvere à casibus Episcopo reservatis? Et infertur, an ut leges
Pontificis obligent in toto Orbe, necessarium sit, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

12. Respondetur tertio, Illud decretum de subreptione, maxime suspectum existere, ac proinde non valere; Primo, quia supponit privilegia Regularium quoad facultatem absolventi à dictis casibus per Tridentinum, & publicationem Bullæ Cœnæ Romæ factam, & per alia eiusdem Congregationis decreta esse abrogata, cuius contrarium, iuxta communem sententiam DD. arbitrantium illam publicationem non sufficere; ac Tridentinum, & dictam Congregationem privilegia huiusmodi nullatenus abrogare, alibi probavimus.

13. Secundo. Quoniam declarat, quibusvis confirmationibus post Tridentinum decreta eiusdem Congregationis, & publicationem Bullæ à Sede Apostolica emanatis, dicta privilegia nullatenus valere; quod stare non potest cum iuris communis dispositione, iuxta quam in dicto tractat. de privileg. in comm. ostendimus esse valde confirmata. Accedit, quod Congregatio ignorans illas confirmationes, sicut & Papa, cum sint iura specialia, minimè potest declarare in vi illarum confirmationum, non valere huiusmodi privilegia.

14. Tertio. Quoniam Sacra Congreg. necnon etiam Papa Urbanus, qui dicitur hoc decretum confirmasse fecisset contra regulam à se editam, qua decernitur quod per quamlibet constitutionem Apostolicam non tollitur ius quæsitum (ut sunt privilegia) nisi prius vocatis quorum interest, eisque auditis, & contradicentibus. Quod idem Pontifex in alio casu observavit, ut alibi dicitur, cum tollendo quibusdam Regularibus aliquod privilegium per respectum ad aliquam personam in dignitate Episcopali constitutam, clausulam reuocatoriam illius regulæ adhuc buit.

15. Quarto. Quia declarat, nullis futuris confirmationibus à Sede Apostolica emanandis reuoluitur, & confirmanda fore, quod quomodo intelligendum sit penitus ignoro, nisi per illud decretum potestas Pontificis, & iuris dispositio abrogentur, quod nemo affirmare audebit. Nam quæro, num si Papa motu proprio, ac ex certa scientia, & de potestatis Apostolicæ plenitudine, cum clausula reuocatoria Trident. & Bullæ Cœnæ privilegia illa confirmaret, valida essent? Absque dubio responderetur esse valida, etiam si antea reuocata, ergo illa declaratio Congregationis quod valida non esset, etiam si à Sede Apostolicæ confirmarentur, subsistere non potest. Vnum dici potest, hoc decretum affirmare, quod præcedentibus privilegiorum confirmationibus, & similibus in futurum non subsistunt privilegia. Sed hoc in idem inconueniens, quod supra. reuoluitur, nam, ut dictum est, præcedentes confirmationes iuxta iuris regulas valent; Ergo proculdubio similes in futurum emanandæ valerent. Et hæc omnia asserit Bruno loco citato, quæ caute legenda esse puto, & sententiam supradictorum Auctorum prorsus repellendam esse existimo, & ne audeant Regulares illam ad praxim deducere. Ad privilegium verò, quod ex me adducit Pater Mendo loco citato, satis ego respondi in resolutione de hac materia contra nostrum Patrem Vidalem impressâ in mea part. 9. ad quam Lectorem relego.

In part. 9. nihil author dixit contra Vidalem, sed in part. 10. in Ref. quæ hic est supra R. 268. & in aliis eius annot. Et pro contento in §. vi. huius R. in 10. p. 117.

16. Non deferam tamen hic adnotare, Sanctissimum Dominum nostrum Urbanum litteris datis sub 5. Nouembris 1631. occasione accepta quod multæ Religiones haberent privilegia, quod in constitutionibus generalibus à Sede Apostolica editis, vel edendis, non comprehenderentur, nisi de eis specialis, specifica, indiuidua, seu expressa mentio fieret, declarauit, quod Constitutiones Apostolicæ editæ in concernentibus fidem Catholicam, & S.

Inquisitionis Officium, ac constitutiones, dispensationes, & ordinationes edendæ tam per ipsum, quam per Romanos Pontifices successores, tam circa prædictam materiam, quam super quacunque alia re, negotio, seu materia, comprehendat omnes Regulares quomodolibet privilegiatos, nisi specialiter, & expressè excipiantur, etiam ipsi fuerint magis specialiter nota, & expressione digni, eisque privilegia, gratiæ, & indulta à Sede Apostolica præfata etiam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogationibus, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac litantibus, & aliis Decretis, etiam motu, scientia, ac de potestatis plenitudine similibus, & consuetudinaliter, etiam contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, tam per viam meræ concessionis, quam communicationis, & alias quomodolibet concessa respectu huius. Vnde ait Lezana tom. 4. ver. privileg. Regul. num. 70. 21. iam his temporibus cessant multa, quæ de privilegiis Regularium habentibus similes clausulas scribit Casfaribus, Corluba, Rodriguez, Miranda, Sorbus, Portellus, Ioannes de Cæce, quibus ego addo nouissimè Patrem Brunum in toto hoc suo opere de privilegiis Regularium. Nota quod post hæc scripta inuenio Urbanum ab Ascensione in sua Theolog. Mor. tractat. 2. dist. 1. cap. 1. Regul. fol. 218. non obstantè decreto Sacræ Congregationis, & Urbani VIII. docere hodie Regulares posse absolueri à casibus Episcopo referuatis, sed ut superius dixi, contrariam sententiam practicandam esse puto.

RESOL. CCLXXII.

An hodie post Decretum Urbani VIII. die 27. Nouembris 1628. possint Regulares absolueri à casibus Episcopo referuatis?

Et insertur, an ut leges Pontificiæ obligent in toto orbe, necessarium sit, ut publicentur in omnibus Diocæsi- bus, & Prouinciis?

Et docetur, quod in generali derogatione privilegiorum non comprehenditur privilegium insertum in corpore iuris communis si non fiat eius specifica derogatio. Ex p. 9. r. 6. & Misc. 1. Ref. 50. alias 51.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Quintanadueñas in Theol. mor. tom. 1. r. 3. sup. 14. Probatur hæc opinio: quia sicut lex non obligat ante suam publicationem; sic nec reuocatio privilegiorum quæ est quedam lex, ut docent Suarez de legib. c. 4. Salas d. 17. sect. 1. n. 8. Bonacina de priuileg. d. 1. q. 3. par. 8. n. 20. & Doctores; sed hæc non est sufficienter probata, nec intima: ergo, &c. Maior est certa. Minor probatur, primo: quia, ut leges Pontificiæ (talibus hæc est) obligent in toto Orbe, necessarium est, ut promulgentur in omnibus Diocæsi- bus, & Prouinciis, ut allegant Serarius, Toletus, Sà, Medina, Angelus, Sotus, Conradus, Miranda, Victorius, & alij, quos citat, & sequitur Trullench. in Cruc. l. 1. §. 7. d. 9. n. 20. & præfatum hoc locum habet in legibus reuocatoriis privilegiorum, ut notant Sotus lib. 3. de iust. q. 2. art. 4. Medina 2. q. 21. art. 4. & plures, quos asserit, & sequitur Ludou à Cruce d. 1. Cruc. c. 1. d. 13. n. 1. Cum ergo hæc reuocatio in Diocæsi- bus non sit promulgata, ut Sapienter & locorum Ordinarij fatentur, non obligat in illis.

2. Nec Religiosos obligat hæc lex cum ex doctrina Azorij tom. 1. l. 5. c. 22. q. 7. Bonacinae sup. n. 24. Salas d. 20. sect. 18. n. 126. & aliorum Doctorem, ut reuocatio privilegij concessi Ciuitati, Communitati, Collegio, vel Religioni alicui, obliget, debet denotari, vel notificari ipsi.

ipfi Civitati, vel Religioni, siue Prælati illius. Hanc autem notificationem minime factam esse, omnes ferè affirmant Religiosi, ac Prælati, quos etiam in litteris verissimos hæc reuocatio laet.

3. Deinde *singul.* 16. probat ex Bullis Pontificiis ante Tridentinum concessis, facultatem Regularium à casibus Episcopo referuatis, extante etiam dicto Decreto Urbani VIII. adhuc durare. Et adducit inter alia privilegium Pauli III. concessum Societati; & postea sic addit. [Quod autem hoc privilegium, (quo per communicationem fruuntur alie Religiones,) vel similia, illis concessa ante Tridentinum, per dictum Decretum Urbani VIII. non reuocentur, probat, quia in illo tantum reuocantur privilegia aliunde à Tridentino extincta, licet post illud confirmata fuerint; vt ex iis verbis patet: *Consuet per confirmationem privilegiorum, quæ Regularibus à Sede Apostolica post Sacrum Concilium Tridentinum obtinuerunt, nequaquam remissæ abfoluendi à casibus Ordinario referuatis.* Ergo, cum hæc per Tridentinum extincta non sint, vt probauimus *singul.* 14. hoc Decretum Urbani VIII. nec circa illa, nec circa illorum declarationes verfat, ac proinde nec has, nec illas reuocat, seu annullat.

4. At verò cum postea additur: [Ac proinde Regularibus cuiusvis Ordinis in vim privilegiorum, aut confirmationum eiusmodi, quas vel hæctenus obtinuerunt, vel in futurum obtinebunt, nec posse quemquam absolueri ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci referuatis.] Cum de iisdem privilegiis, & confirmationibus sermo sit; vt offendit particula, *eiusmodi*, seu *huiusmodi*, quæ relativa est præcedentium cum omnibus suis qualitatibus, vt docent Glossa, c. *Abbat. de elect.* 6. Rebuffus l. 1. ff. *de verb. signific.* Nauarrus c. *Si quando remedi.* 6. n. 5. *de rescript.* Ochauianus *de prepos. dist. Hodie pag.* 4. Gonzales *reg. 8. Cancel. 2. l. 4. n. 4.* Seraphinus *Rot. Rom. dec.* 388. n. 6. & Rota Romana apud Farinacium *dec.* 373. n. 6. 1. 1. p. 2. Si nec privilegia, nec confirmationes illæ abrogatæ sunt per Tridentinum, nec etiam per hoc Decretum abrogantur, iuxta dicta.

5. Accedit, quòd hoc Regularium privilegium absoluedi à casibus Episcopo referuatis, est insertum iuri communi; vt probant pluribus, solidisque fundamentis, ac præcipue ex Clementina, *Dudum*, & Extravaganti, *Inter cunctos*. Panormitanus, Felinus, Bonifacius, Ioannes de Lignano, S. Antoninus, Angelus, Tabiena, & Atmilla: quos citat, & sequitur Emmanuel *tom. 1. q. 61. art. 2.* communem Doctorem sententiam hanc appellans; ergo nec per Tridentinum, nec per hoc Decretum abrogatur; cum in his iuris communis expressa abrogatio non fiat: ac in generali derogatione privilegiorum, non comprehenditur insertum in corpore iuris communis, si non fiat huius specifica derogatio. Et hæc omnia docet Quintanadueñas, *vbi supra*.

6. Sed nolo suscitare tragedias inter Regulares & Episcopos, idè non discedo à negativa sententia, quam tuerunt omnes Auctores Regulares, qui typis scripta sua mandarunt, adducentes dictum Decretum Urbani VIII. & præcipue inter illos Pater Auerfa *de Sacrament. Pœnit. q. 17. sect. 6.* Peyrinus *tom. 3. priu. c. 2. n. 38.* Peregrinus in *Compend. priu. Cleric. Regular. verb. Absolutio quoad seculares*, Lezana in *Summa, tom. 1. c. 19. n. 17.* Bordonus in *consil. Regul. tom. 2. resolut. 5. 2. n. 323.* & *tom. 1. resolut. 6. n. 11.* Ludouicus à Cruz in *Bull. Cruz. diff. 1. cap. 5. dub. 5.*

7. Nec obstant adducta à Quintanadueñas: nam quòd leges Pontificiæ non obligent: nisi in singulis Decretibus fuerint publicatæ, satis à nobis refutatam est in p. 7. tr. 1. *resolut.* Quòd verò tale Decretum non fuerit notificatum Superioribus Religionum, contra riu patet ex factumam ipsi quotidie præbentes licentiâ

suis subditis mandandi typis libros, approbant tale Decretum in eisdem libris, in quibus afferitur, vt vilum est *supra*, Urbanum VIII. per dictum Decretum derogasse privilegia Regularium.

8. Ad id, quòd asseritur, dictum privilegium esse clausum in corpore iuris nempe, in Clement. *Dudum*, & non esse derogatum in dicto Decreto, pro vt in specie erat derogandum. Respondeo cum Bordonus, Lezana, & Castro Palao *dm. 4. tr. 23. p. 15 § 4. n. 3.* quòd in dicta Clementina declaratur tantum, Regulares habere eandem facultatem, quam habent Parochi: sed non conceditur ipsis facultas absoluedi à casibus Episcopopalibus.

Sup. hoc supra in § Accedit huius R. & in aliis eius annot.

RESOL. CCLXXIII.

Vtrum Decretum super absoluteione à casibus referuatis deroget privilegiis Confessariorum commorantium in hoc Sicilia Reg. o. & Sardinia? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 10.

§. 1. **N**otandum est, quòd hodie quicumque secularis, siue Regularis absolueri præsumens à casibus Episcopis referuatis, seu contentis in Bulla Cœnæ & ab aliis quibuscumque etiam extra illam Apostolicæ Sedi referuatis, excommunicationem ipso facto incurrit; & illius absolutio est Pontifici, referuata; non obstantibus quibuscumque privilegiis: vt patet per Decretum S. Congregationis Illustratissimorum Cardinalium super negotiis Episcoporum, & Regularium editum die 9. mensis Ianuarj 1601. & ex declaratione illius edita die 26. Nouembris 1602. quam inuenies apud Finellium *de cas. referu. c. 6. n. 6.* & alios.

Sup. doctrinæ contenta in hoc §. legatissimam doctrinam duarum præcedentium Ref. & supra Ref. 268. & aliorum §§. eorum notationum, & vide etiam Ref. 251. & alia eius not. 2.

2. His suppositis, quæritur modò, an Regulares exiitentes in hoc Regno virtute suorum privilegiorum possint absolueri à dictis casibus? Et ratio dubitandi est; nam supradictum Decretum Congregationis est directum Regularibus, per vniuersam Italiam extra Urbem degentibus. Megala in *1. p. lib. 1. c. 13. n. 20.* sententiam negatiuam amplexus est, quia, ait ille, prædicatur in Sicilia. quæ praxis fundari potest in *1. Insula. ff. de iudicis*, vbi ita habetur, *Insula Italia pars Italiae sunt*, & sic tradunt etiam Bart. in *tr. de Insula §. nullus*, n. 2. Cepolla in *tr. de seruit. rust. præd. c. 26. de mari*, n. 16. Cum de ritibus regni Sicilia c. 6. n. 38. & Marta *de iur. p. 1. c. 26. n. 36.* Ergo cum sint dictæ insulae partes Italiae & decretum prohibeat absoluteionem à referuatis virtute privilegiorum confessariis degentibus in vniuersa Italia, comprehendit etiam eos, qui in Insulis prædictis degunt.

Et pro quæstione posita à lin. 1. §. 2. huius R. supra in Ref. 264. prope finem, v. v. tr. & in Ref. 265 §. vlt. & in R. 269 §. etiam vlt. & in to 6. tr. 1. Ref. 25. §. 2. ad lin. 3.

3. At Horatius Gambarupta *de cas. refer. c. 3. n. 8.* contrariam opinionem amplexus est; vbi ait, an hoc decretum extendatur ad Insulas Italiae adiacentes, vt sunt Sicilia, Corsica, & Sardinia, &c. Qui Italiam describunt, vt Plinius l. 3. c. 5. & Ptolomæus in *sua Geographia l. 3. tab. 5. Europa*, has Insulas in Italia non admittunt. Nisi fortè dicamus, præsertim de Corsica, cum sit in mari Ligustico, ita & in Liguria comprehendendi: quæ est pars Italiae: nam de Sardinia, & Sicilia minus videtur dubium, cum sint extra Italiam. & mare, in quo sunt, non possit dici Italum, sed Afrum, aut medium inter Afrum, & Italum, vt est Sardinia. Ideo non crederem ad eas Insulas se extendere hoc Decretum. Hæc ille, satis probabiliter. Adde, quòd Clementis VIII. in litteris Indictionis sexdecimarum super omnibus fructibus, & pensionibus Ecclesiasticis Italiae, emanatis sexto Idus Maij 1601. specialem mentionem facit de prædictis insulis, dicendo se imponere prædictas decimas super fructibus beneficiorum in Italia vniuersa, & in Insulis Italiae adiacentibus consententium.

Q 2 Ita